

**НІМЕЧЧИНА – КРАЇНИ «ВИШЕГРАДСЬКОЇ ЧЕТВІРКИ» І  
УКРАЇНА: НЕРЕАЛІЗОВАНИЙ ПОТЕНЦІАЛ  
РЕГІОНАЛЬНОЇ СПІВПРАЦІ В СХІДНІЙ ЄВРОПІ (1991–  
2013РР.)**

*Розглядаються проблеми взаємодії Німеччини, Вишеградської четвірки та України. В контексті геополітичних змін у Європі показано потенціал такої співпраці для розвитку процесу європейської інтеграції.*

**Ключові слова:** *Німеччина, Вишеградська четвірка, Україна, європейська інтеграція.*

Процес об'єднання Німеччини та утворення «Вишеградської четвірки» (Польща, Чехія, Словаччина, Угорщина) не просто синхронізувалися у часі, а й супроводжували геополітичні зміни в Європі після закінчення «холодної війни». На початку 1990-х рр. об'єднана Німеччина ініціювала створення «європейських регіонів» вздовж своїх кордонів із Польщею та Чехією, що уможливило включення суспільств держав «Вишеградської четвірки» у процес європейської інтеграції ще до їхнього офіційного залучення до проектів підготовки до членства в Європейському Союзі.

Метою є висвітлення причин, які ускладнили реалізацію потенціалу розбудови геополітичного трикутника співпраці Німеччини, країн «Вишеградської четвірки» та України впродовж 1991-2013 років.

Роль і місце ФРН у цьому процесі інтеграції країн «Вишеградської четвірки» висвітлено у низці монографій німецьких дослідників [1, 2, 3]. В українській історіографії означену проблему досліджувала Ю.С.Горбач [4].

Слід виділити принципово відмінні етапи розвитку вишеградського співробітництва: 1) становлення і розвиток основ системи співробітництва країн-членів Вишеградської групи з ініціативи глав держав (1991-1997 рр.); 2) консолідаційний (1998-2004 рр.); 3) з 2004р. і дотепер

відбувається поглиблення регіональної співпраці за усіма напрямками. Зараз «Вишеградська четвірка» виступає потужним форпостом просування німецьких інтересів у Східну Європу.

Україна в першій половині 1990-х років залишила поза увагою розгортання інтеграційних процесів на захід від її кордонів у регіоні Центральної та Східної Європи, в тому числі формування системи вишеградського співробітництва.

В рамках потенціалу розбудови геополітичного трикутника співпраці Німеччини, «Вишеградської четвірки» та України перспективно виглядає налагодження тіснішої взаємодії української дипломатії з дипломатією країн Вишеградської групи в міжнародних організаціях, причому не лише ЄС, а й ОБСЄ, Раді Європи, Організації Чорноморського економічного співробітництва, Балтійсько-чорноморсько-каспійській вісі. Зрештою, від ступеня ефективності такої співпраці значною мірою залежить самоідентифікація об'єднаної Європи в умовах розгортання та посилення процесу глобалізації.

#### *Список використаних джерел*

1. Ruge U. Die Erfindung des «Europa der Regionen». Kritische Ideengeschichte eines Konservativen Konzepts. – Frankfurt-am-Meine: Campus Verlag, 2003. – 388 s.
2. Lübke C. Das östliche Europa. – München: Siedler Verlag, 2004. – 544 s.
3. Schlögel K. Die Mitte liegt Ostwärts. Europa im Übergang. – München: Carl Hansen Verlag, 2002. – 253 s.
4. Горбач Ю.С. Взаємовідносини Німеччини і країн Вишеградської групи (1991-2004 рр.): Автореф. дис. канд. іст. наук: 07.00.02. – К., 2005. – 22 с.

***Harlan H.***

#### GERMANY – "VISHEGRAD FOUR" AND UKRAINE: UNREALIZED POTENTIAL OF REGIONAL COOPERATION IN EASTERN EUROPE (1991–2013 YEARS).

*This thesis is devoted to the specifically of Germany's cooperation with «Vishegrad Four» and Ukraine. One the most important components of the study were the analysis the geopolitical transformation in the context of the European integration.*

**Key words:** *Germany, «Vishegrad Four», Ukraine, European integration.*